

יגדיל תורה

חברת לזמרי ש"ם

לחיזוק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

חושך גלמודי, מהנאחז בפכש ויקרא

האם אפשר לצאת מצות אכילת מרור בזית?

א"ר אלעזר אמרה יונה לפני הקב"ה רבש"ע יהיו מזונותי מרורים בזית ומסורים בידך ואם יהיו מתוקים כדבש ומסורים ביד בשר ודם סנהדרין קת:

מעניין לציין שממאמר היונה לפני הקב"ה יוצא נפק"מ להלכה, דלענין בליעות איסורים יש חילוקי דינים בין דבר חריף לדבר שאינו חריף, כגון בבליעה שבתוך סכין שאינו יוצא בצונן מ"מ בדבר חריף יוצא הבליעה אף בצונן, וכן בבליעה שאינו בן יומו דטעמו פגום מ"מ בדבר חריף משנה טעמו לשבח. ודנו הפוסקים בזיתים אם הוי דבר חריף, בשו"ע (יו"ד סי' צו ס"א) נפסק דזית נחשב דבר חריף, ובש"ך (סק"ב) נסתפק אם זיתים הוי דבר חריף כצנן ממש או פחות מזה, ומוכיח מסוגיין ממאמר היונה שאמרה יהיו מזונותי מרורים כזית, הרי מכאן דזית היא דבר חריף.

אך התוס' בפסחים (לו. ד"ה מרור) כתבו שאי אפשר לומר שיצאו ידי חובת מרור בזית, משום דפרי הזית עצמו אינו מר ורק האילן מר, ומוכיחים כן ממה שהיונה טרפה עלה זית בפיה, וכן משמע במכילתא (בשלח) 'זיורהו ה' עץ' זהו זית שאין מר באילנות כזית.

הנודע ביהודה ב'דורש לציון' (דרוש יא) הקשה בשם מהר"ם טיקטין שמדברי התוס' משמע דלא כדברי הש"ך שהוכיח מכאן דפרי הזית הוי דבר חריף.

ומבאר שם בטוב טעם דהתוס' ובש"ך נחלקו במחלוקת המובא במדרש מהיכן הביאה היונה את הזית, דהש"ך ס"ל דהביאה מגן עדן ובגן עדן לא קילקלה הארץ והוי טעם העץ כטעם הפרי, ואה"נ דהיונה הביאה עלה זית מ"מ אם העלה היא מר הרי גם הפרי היא מר.

ותוס' ס"ל דהביאה מארץ ישראל והתם אין טעם העץ כטעם הפרי, ולכן כתב דאין מוכח רק דהעלה היא מר ואין הוכחה שגם הפרי היא מר.